

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Letnice 2021

Co dělá Pán Bůh celý den? Touto otázkou si lámou hlavu děti na náboženství a také pár dospělých, kteří ukazují, jak o Bohu smýšlí a co pro ně Bůh znamená. Kdo se takto ptá, prozrazuje, že je pro něj Bůh někdo cizí, vzdálený, někdo z vysokosti a z druhého světa, z nekonečné dále. Takový obraz Boha nemají v současnosti jenom děti, ale také náš svět, unaven leccím, také církví. Bůh je pro něj většinou utopistický Bůh, který vzdálen od světa odpočívá na nebeském obláčku v dalekém světě, aby měl svůj klid. Jeho revírem je zejména vesmír. Přítomnost a náš svět se zdá být bohapustým prostorem. Pak je křesťanské poselství o personálním Bohu, který se dokonce stal člověkem příliš antropomorfní, příliš konkrétní a zavazující. V minulém století se říkalo: „Ježíš ano – církev ne“, dnes by se mohlo říkat: „náboženství ano – osobní Bůh ne“. Je to tím, že se jako lidé nesetkáváme s živým Bohem, ale jenom s jeho karikaturou? S jeho světu vzdálenou abstrakcí? Potom se můžeme ptát, co asi tak celý den dělá? Podobně jako se ptáme, co dělají celý den např. kosmonauti, zahříváči postelí, nebo faráři?

Jak jiný je dnešní den Letnic! Soslání Ducha svatého! Pentekosté – (50) padesátý den po Velikonocích. $7 \times 7 + 1$ – dokonalost x dokonalost + jedna = plnost dokonalosti. Již tato symbolika představuje Boha, kterému není tento svět lhostejný, který se míchá do dějin světa a do života člověka. Letnice nezvěstují nudného, nýbrž nanejvýš duchapřítomného Boha. Letnice nechtějí být samostatným, izolovaným svátkem. Jsou završením paschálního mystéria, závěrečným akordem Velikonoc. Ještě jednou jde o prohloubení velikonočního tajemství. „V den letnic se naplňuje Kristova Veliká noc sesláním Ducha svatého: ten se projeví, je dán a sdělen jako božská osoba: Kristus Pán ze své plnosti štědře vylévá Ducha.“ (KKC 731) Duch svatý je poslední, eschatologický, absolutní dar. Je principem Božího království. Když Kristus uzdravuje, vyhání demony, říká: „Přiblížilo se k vám Boží království.“

Tak jako stojí křesťanské Velikonoce v souvislosti s židovským svátkem Pessach, tak podobně Letnice s židovským svátkem Schawuot. To je koncepce evangelistu Lukáše. Původně byl Schawuot svátkem poděkování za první úrodu, později se připojila vzpomínka na zjevení Desatera na hoře Sinaj. Tak jako starý Izrael vzpomínal a děkoval za vysvobození z Egypta a novou smlouvu na Sinaji, stali se Velikonoce a Letnice novým exodem a novým Sinajem, novou smlouvou: omezení starého zákona byla zrušena smlouvou, kterou Duch svatý napsal zákonem lásky do srdce všech, kteří v Krista uvěřili.

V příběhu od švýcarského kněze Kurta Martiho začínají Letnice dokonce Vánocemi. Poslouchejte sami: „Co se stalo s tím dítětem?“ ptá se sám sebe starý král, když nemůže zapomenout na cestu, kterou kdysi podnikl za zvláštní hvězdou. „Stalo se to dítě králem a kde kraluje?“ Ještě jednou, po 33 letech se rozhodl vydat se na cestu, tentokrát sám. Jeho dva kolegové byli již po smrti. V Betlémě kroutili hlavou. Ježíš z Betléma? To ne. Spíše jim byl znám ten povstalec a snílek Ježíš z Nazareta. Toho před pár týdny popravili. Smutný se vydal do

Jeruzaléma, kde slavili svátek dožínek Schawuot. Dostal se do vřavy lidí, kde se říkalo: jsou střelení a opilí, a to hned po ránu! Pak překvapen slyšel jednoho, který mluvil v perštině, jeho mateřštině: „Mužové izraelští, slyšte tato slova: Ježíš Nazaretský, ten muž, jehož Bůh u vás dosvědčil zázraky, kterého jste vy usmrtili, tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a učinil Pánem a Kristem.“ Starý král šel za řečníkem, jmenoval se Petr, který vyprávěl že Ježíš žije. „Kde ho uvidím?“ ptal se. Petr mu dal zvláštní odpověď: Je mezi námi, v nás a kolem nás. Jsme jeho ústy, zrakem, tváří, rukama i nohama.“ Když mluvil, ještě jednou nastal hukot a ukázaly se jazyky jako z ohně. A starému králi padli šupiny z očí, jeho vzpomínky byly najednou svěží a řekl: „To se betlémská hvězda rozdělila do spousty malých hvězdiček! Každá z nich stojí nyní nad námi. Každý je Betlémem, každý je jeslemi, v každém z nás se Ježíš rodí, jako tehdy z Ducha svatého.“

Podívejme se opět na učedníky v Janově evangeliu: Ti jsou ještě pořád ve večeřadle, za zavřenými dveřmi, plni strachu a deprese. Jak často v něm sedíme také! Uvěznění do svých vlastních představ a plánů, s duchem rezignace a malomyslnosti. Plány sebezničení a násilného ničení jsou kovány většinou v takových uzavřených „večeřadlech“, lidmi, kteří prohráli, kteří nedokázali přijmout novou situaci, jsou zklamaní a smutní. Destruktivní plány vznikají v uzavřených, nenávisť naplněných kamrlících lidského srdce.

Duch, kterým se učedníci ve večeřadle nakonec nechali přemoci a naplnit byl Kristův Duch smíření a pokoje. Kristův Duch překonává hranice a závory lidského srdce, hranice rasy, třídy, národa a spojuje lidi ve vyznání jednoho Boha v Trojici. Taková je církev od počátku: katolická a apoštolská. Husité mají církev československou, bratřiči českou, luteráni slezskou, pravoslavní ruskou a vždy to bude církev s hranicemi a národní, pokud nebude katolická. Ta je bez hranic. To je její bytí. Její univerzalita není výsledkem pozdějšího přijetí různých společenství, ona je od počátku katolická – všeobecná. To způsobil Boží Duch.

Bez něj jsme zabeďnění, rezignovaní, bez ducha a zájmu.

Co dělá Pán Bůh celý den? Věříme, že odstraňuje naše předsudky, mění naše návyky, přemáhá naši lhovost a nadchýná nás k lásce. Proto prosíme:

„Bože, dej ať ucítíme tvůj dech, tvůj vítr, tvoji bouři. Ať poznáme, kdo jsi.

Pošli nám svého Ducha pokoje, ať jsme naplněni tvým ohněm. Dej, ať dokážeme začít znovu. Dej nám svého dobrého Ducha, který způsobí, že budeme každému přítelem.“ (Duha 5/1993)